

Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103) XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər –Şərafət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Mövlayev Azər Aydın oğlunun katibliyi ilə,
İddiaçı XXXXoğlunun iştirakı ilə,

Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin 2(010) XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsindən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

m ü ə y ə n e t d i:

İddiaçı XXXXoğlunun cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyinə qarşı “əsassız hesablanmış borcun silinməsi” tələbi barədə iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, yaşadığı Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX (əvvəlki Bakı şəhər Suraxanı rayon, XXXX) ünvanına cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən yeni quraşdırılmış sayğacın və istifadə edilmiş qazın dəyəri qismində əsassız yazılmış 1944 manat borcun silinməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Məhkəmə iclasında iddiaçı XXXXoğlu iddia tələbini müdafiə edib, iddia ərizəsində yazılanlara uyğun izahat verərək bildirdi ki, iddiaçı XXXXİstehsalat Birliyinin Bakı Regional Qazın Satışı Departamentində qeydiyyatda olmaqla və abonent kodu 101220500500020 olmaqla, ailəsi ilə birlikdə yaşadığı Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX ünvanında müqavilə əsasında fasiləsiz təbii qazdan istifadə edir. XXXX-ci ildə XXXXİstehsalat Birliyinin nümayəndələri tərəfindən yaşayış evində sayğac dəyişdirilərək, yeni sayğac quraşdırılmış, sonra 5434341 sayılı AKT tərtib edilmişdir. Həmin sayğac dəyişdirilərkən plumbu üzərində olmuş və heç bir zədəsi olmamışdır. İddiaçının köhnə qaz sayğacını apardıqdan bir müddət keçdikdən sonra, yəni XXXX ci il tarixli laboratoriya rəyi əsasında XXXXİB-nin əməkdaşları tərəfindən sayğacda dəlik aşkarlanmış və buna görə də 1944 manat borcun ödənilməsinə tələb etmişlər. Lakin iddiaçı, həmin evdə təbii qazdan istifadəyə görə heç zaman borcu yaranmamış və ümumiyyətlə smart kart olduğundan yüklədiyi pul əsasında qazdan istifadə etmişdir. İddiaçı, fəsillərdən və mövsümdən asılı olaraq kifayət qədər qaz sayğacının smart karta pul yükləmişdir. İndiyə kimi təbii qazdan istifadəyə görə onunla hər hansı mübahisə yaşanmamışdır. Eyni zamanda, qaz sayğacı evdən kənarında olduğundan, nə iddiaçı, nə də ki, ailə üzvləri tərəfindən qaz sayğacına heç bir müdaxilə və ya digər təsir edilməmişdir. Sayğacın blombu yerində olduğu halda onun iç hissəsinə müdaxilə olunması mümkünsüzdür. Qaz sayğacının dəyişdirilməsi isə qaz paylayıcısı hesabına həyata keçirilməlidir. Qaz sayğacına o, və ailə üzvləri etmədiklərindən cavabdehin tələbləri əsassızdır. Ona görə də, yaşadığı Bakı şəhəri Suraxanı rayonu XXXX ünvanına əsassız hesablanmış 1944 manat məbləğ[^] borcun XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən silinməsinə dair qətnamə çıxarılmasını xahiş edir.

Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin 2(010)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli

qətnaməsi ilə iddia ərizəsinin təmin edilməsi, XXXXİstehsalat Birliyinin XXXX oğlunun qaz sərfiyyatına görə tələb etdiyi 1944 (bir min doqquz yüz qırx dörd) manatın silinməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən narazı qalan cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən apellyasiya şikayəti verilərək, qətnamənin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş edilmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, XXXXİB-nin nümayəndələri tərəfindən XXXXoğluna məxsus ünvanında sayğaca baxış keçirilən zaman sayğacın işləmədiyi aşkar olunmuşdur. Bu barədə akt tərtib edilərək sayğac çıxarılmış və dövlət yoxlamasından keçirilməsi üçün "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nə göndərilmişdir. "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nin laboratoriyasında sayğac yoxlanılan zaman sayğacın qaz sayğacına müdaxilə olduğu və sayğacın istismara yararsız olması" aşkar edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin XXXX-ci il tarixli, 80 sayılı "Qazdan istifadə Qaydaları"nın 4.9-cu maddəsinə əsasən zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir.

Göstərilənlərə əsasən XXXXoğlunun ünvanında quraşdırılmış sayğaca müdaxilə olduğu üçün itirilmiş təbii qazın dəyərinin bərpası üçün XXXXoğlundan müdaxilə olduğu üçün itirilmiş qazın dəyəri 1944 manat hesablanmışdır. Lakin birinci instansiya məhkəməsi bunların heç birinə hüquqi qiymət verməmişdir.

Məhkəmə kollegiyasının iclasında iddiaçı XXXXoğlu iddia ərizəsində göstərilənlərə istinad etməklə apellyasiya şikayətinə etiraz edərək, apellyasiya şikayətinin təmin edilməməsini xahiş etdi.

İş üzrə cavabdeh məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımi qaydada xəbərdar edilməsinə baxmayaraq, nümayəndə məhkəmə iclasına gəlməmiş, gəlməməsinin səbəbi barədə məhkəməyə məlumat verilməmişdir. Məhkəmə kollegiyası Mülki Prosessual Məcəllənin 376.2-ci maddəsinə rəhbər tutaraq cavabdehin nümayəndəsinin iştirakı olmadan iş baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Belə ki, iş materiallarından görünür ki, "Qaz paylayıcısı ilə sənaye qaz qurğusundan istifadə edən istehlakçı arasında qazın alqı-satqısı" barədə müqavilə ilə istehlakçı XXXXoğluna məxsus Bakı şəhəri, Suraxanı rayonunun XXXX ünvanı XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən qazla təchiz edilmişdir. XXXX-ci ildə qaz sayğacının çıxarılması, quraşdırılması və istismara qəbulu haqqında 5434341 nömrəli akt tərtib olunaraq, smart itron tipli G-4 markalı 1402AZ130114165290 nömrəli sayğac yenisilə əvəzlənərək Dövlət yoxlamasına göndərilmişdir. Akta əsasən kamera ilə sayğacın çıxış borusuna baxış keçirildi, yoxlama zamanı həmin sayğacın gövdəsinin açıldığı, borunun deşilməsi müəyyən edilmişdir. Ona görə də istehlakçı XXXXoğluna 1944 manat məbləğində borc hesablanmışdır.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətini mülki işin materialları ilə birlikdə araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli və hazırki iş üzrə birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

"İstehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun:

3-cü maddəsinə əsasən öz hüquqlarının və qanuni mənafeylərinin müdafiəsi üçün səlahiyyətli dövlət orqanlarına və məhkəməyə müraciət etməyə istehlakçılarının hüquqları vardır;

18-ci maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən dövlət istehlakçılarının mənafələrinin müdafiəsinə təminat verir. Maddənin 2-ci bəndinə əsasən istehlakçılarının hüquqlarının dövlət müdafiəsini Azərbaycan Respublikasında istehlakçılar üçün nəzərdə tutulan malların (işlərin, xidmətlərin) keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə və istehlakçılarının Qanunla qorunan başqa hüquqlarının müdafiəsinə nəzarət edən müvafiq dövlət orqanları və məhkəmə öz səlahiyyətləri hüdüdlərində həyata keçirirlər;

26-cı maddəsinə görə istehlakçıların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarının müdafiəsini məhkəmə həyata keçirir. İstehlakçılar hüquqlarının pozulması barədə qaldırılan iddialara görə, dövlət rüsumu verməkdən azad edirlər.

«Qaz təchizatı» haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 13-cü maddəsinin 8-ci bəndinə əsasən qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız sayğacın göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmamış qazın dəyərini qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz.

Bu maddənin 9-cu bəndinə əsasən Məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu hissənin birinci cümləsinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərməlidir. Qaz sayğaçlarının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğaçlarının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qazdan istifadə Qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında XXXX-ci il tarixli 80 sayılı qərarının:

1.3-cü bəndinə əsasən qaz paylayıcısı tərəfindən istehlakçının qazla təchiz edilməsi qazın alqı-satqı müqaviləsinə əsasən həyata keçirilir. Həmin müqaviləyə qaz paylayıcısı ilə istehlakçı arasında qazpaylayıcı şəbəkənin balans mənsubiyyəti sərəhdini müəyyən edən akt (1 nömrəli əlavə) əlavə edilir;

4.2-ci bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir;

4.8-ci bəndinə əsasən fiziki şəxs olan istehlakçıların qaz sayğaçlarının işlək vəziyyətdə saxlanmasına görə cavabdehliyi qaz paylayıcısı, hüquqi şəxslərin qaz sayğaçlarının işlək vəziyyətdə saxlanmasına görə cavabdehliyi isə özləri daşıyırlar.

Göründüyü kimi, iddiaçı XXXXoğluna məxsus ünvanda quraşdırılmış sayğaca müdaxilə edilmiş, müdaxilənin məhz iddiaçı tərəfindən edilməsi öz təsdiqini tapmamışdır. Belə olan halda da məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddiaçı, əsassız olaraq cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən onun yaşadığı evə dair hesablanmış müdaxilə olunduğu üçün itirilmiş qazın dəyərini 1944 manat məbləğində borcun silinməsi barədə iddia ilə məhkəməyə müraciət etməkdə haqlı olmuşdur.

Məhkəmə kollegiyası da birinci instansiya məhkəməsinin iddianın təmin edilməli olmasından ibarət gəldiyi qənaətlə, habelə onun əsaslandırılması ilə razılaşıaraq hesab edir ki, qətnamə qanuni və işin hallarına uyğundur, habelə onun qəbulu zamanı maddi və prosessual hüquq normalarının pozuntusuna yol verilməmişdir.

Eyni zamanda kollegiya apellyasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşımayaraq, hesab edir ki, bu dəlillər qəbul edilmiş qətnamənin ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi üçün əsas deyildir.

Belə ki, apellyasiya şikayətində də cavabdeh, iddiaçıya məxsus ünvanda olan sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçının təqsiri üzündən baş verməsini sübut edə bilməmişdir. Belə olan halda da, həmin müdaxiləyə görə hesablanmış borcun iddiaçıdan tutulması əsassızdır.

Məhkəmə kollegiyası həmçinin qeyd edir ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinə dəyişiklər edilməsi haqqında (XXXX-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş) XXXX-ci il tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunundan sonra Məcəlləyə yeni məzmununda 404-1-ci maddə əlavə edilmişdir ki, həmin həmin maddəyə görə apellyasiya instansiyası

məhkəməsində baxılan mülki işlər üzrə iddianın qiyməti iki min manatdan az olan əmlak xarakterli iddialar üzrə qətnamələrdən kassasiya şikayəti verilə bilməz. Belə olan halda müəyyən edilir ki, prosessual qanunvericiliyə edilmiş dəyişikliyə görə hazırki qətnamədən kassasiya şikayəti verilməsi nəzərdə tutulmamışdır.

Odur ki, Kollegiya Mülki Prosessual Məcəllənin 384.0.1-ci maddəsində təsbit olunmuş səlahiyyətinə əsaslanaraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin olunmamalı və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-nin 372, 382, 384.0.1 və 404-1-ci maddələrini rəhbər tutaraq, Məhkəmə kollegiyası

qət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsinin 2(010)XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamə qəbul edildiyi andan qanuni qüvvəyə minir.

Qətnamədən kassasiya şikayəti verilə bilməz.